

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka LXXVIII.

Vydána dne 22. června 1920.

Obsah: Čís. 390. Nařízení o úpravě obchodu obilím, luštěninami, olejnatými plodinami a výrobky z nich, dále semenem jetele, vojtěšky a chmelem.

Čís. 390.

Nařízení vlády republiky Československé ze dne 11. června 1920

o úpravě obchodu obilím, luštěninami, olejnatými
plodinami a výrobky z nich, dále semenem jetele,
vojtěšky a chmelem.

Podle zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 337
Sb. z. a n., se nařizuje toto:

O zabavení.

§ 1.

Veškeré obilí, luštěniny a plodiny olejnaté
nalézající se v oblasti Československé republiky
zabavují se ve prospěch státu. Zabavení toto týká
se i starších sklizní a počíná u sklizně roku 1920
tím okamžikem, kdy se plodiny ty oddělí od orné
půdy, u luštěnin a plodin olejnatých starších
sklízni dnem 1. července 1920. Zabavení vztahuje
se v stejném rozsahu i na veškeré mlýnské vý-
robky z obilí a luštěnin, jakož i na výrobky zi-
skané zpracováním plodin olejnatých.

Smlouvy, kterými se prodává sklizeň zaba-
vených plodin úhrnem, neb budoucí sklizeň za
určitou cenu (§ 1276 obč. zák.), jsou neplatny.
Rovněž tak neplatny jsou smlouvy o převodu
vlastnictví a dodávce luštěnin i olejnatých plodin
a dalších produktů z nich, jež nejsou splněny do
30. června 1920. Nárok na splnění nebo náhradu
škody pro nesplnění nelze k platnosti přiváděti.
Naproti tomu zůstávají nedotčeny nároky pro ne-
splnění, jež vznikly před 1. červencem 1920. Ku-
pující nemůže však žádati splnění smlouvy, nýbrž
jen náhradu škody.

Za obilí dle tohoto nařízení se pokládají: pše-
nice, špalda, žito, souržice (přirozená směs pšenice
a žita neb ječmene), ječmen, oves, kukuřice všeho
druhu (též kukuřičné palice), dále směska, ob-
sahující některé z těchto plodin, konečně zadina.

Za luštěniny považují se: hrách, fazole i boby
všeho druhu, čočka, peluška, vikev, vlčí bob,
proso a pohanka.

Za olejnaté plodiny pokládají se: řepka, ře-
pice, hořčice, ohnice, lněné semínko a mák.

Všechny tyto rostliny označeny jsou v dalším
textu slovy zabavené plodiny.

Držitelé zabavených plodin jsou povinni pe-
čovat o řádné jejich opatrování.

§ 2.

Plodiny a výrobky (§ 1), jež jsou cizozem-
ského původu, zabavují se ve prospěch státu, jak-
mile překročí hranice zdejšího státního území. Ve
prospěch státu zabavují se také plodiny a výrob-
ky cizozemského původu, které se dostaly na
území státu před tím, než nařízení toto nabylo
platnosti a 1. července 1920 se na něm nalézají.
Vyňaty jsou cizozemské zásilky probíhající se
svolením vlády republiky územím zdejšího státu.

§ 3.

Obchod semenem jetelevým a vojtěškou
i chmelem jest v tuzemsku volný, podléhá však
státnímu dozoru. Doprava jich po dráze nebo po
lodí, jakož i povozem vázána je na dopravní
osvědčení. Blížší předpisy o tom vydá minister-
stvo zemědělství, jež dohodne se, pokud jde o vý-
kon dozoru nad obchodem jetelevým semenem,
vojtěškou a chmelem, s ministerstvem pro záso-
bování lidu.

K vývozu těchto plodin z území republiky
zapotřebí je souhlasu ministerstva zemědělství a
ministerstva pro zásobování lidu.

§ 4.

Zabavení má ten účinek, že zabavené před-
měty (§§ 1 a 2) nesmějí se ani zpracovati, ani spo-
třebovati, ani zkrmiti, ani dobrovolně nebo nu-
ceně zciziti, pokud to není tímto nařízením nebo
zvláštními na jeho základě vydanými předpisy
povoleno. Tuzemské obilí nesmí se kupovati a
prodávati, a to ani v době, kdy zabavení nové
sklízni ještě nenastalo.

Právní jednání těmto zákazům se přičítají jsou neplatná.

§ 5.

Výjimkou směji

1. držitelé zemědělských podniků:

a) spotřebovati zabavené obilí, luštěniny a mák vlastní sklizně k vlastní výživě, dále k výživě příslušníků rodiny (domácnosti, hospodářství) a pomocných sil zemědělských i zřizenců, jimž za mzdu přísluší naturální strava (deputát), jakož i osob oprávněných k výměnku neb jiným po právu stávajícím naturálním dávám;

b) krmiti zabavenými plodinami mimo olejnaté plodiny.

Rozsah spotřeby uvedené pod bodem a) a b) stanoví ministerstvo pro zásobování lidu. Spotřeba nesmí však býti na újmu povinnosti dodávkové, nařízené ohledně zabavených plodin;

c) upotřebiti zabavené plodiny nezbytné k výsevu v množství, jež stanoví dle jednotlivých oblastí ministerstvo pro zásobování lidu v dohodě s ministerstvem zemědělství;

2. mlýny semlíti a sešrotovati obilí jim k semletí neb sešrotování dodané od zemědělských samozásobitelů dle zevrubnějších ustanovení, jež vydají na základě předpisů ministerstva pro zásobování lidu zemské politické správy.

§ 6.

Ministerstvo pro zásobování lidu vydá podrobná nařízení o výkupu, převzetí a upotřebení zabavených plodin, jakož i o úpravě spotřeby. Rovněž tak stanoví ceny přidělovací a ceny pro prodej v drobném zabavených plodin a výrobků. O těchto cenách dohodne se s ministerstvem financí.

Ceny přejímací zabavených plodin stanoví se současně zvláštním vládním nařízením.

§ 7.

Při provádění úkolů spojených s hospodářstvím zabavenými plodinami a výrobky použije ministerstvo pro zásobování lidu jako výkonného orgánu svého Státního obilního ústavu a vydá také zevrubnější ustanovení o organizaci jeho.

§ 8.

Držitel zabavených plodin jest povinen dodati je Státnímu obilnímu ústavu neb jeho zmocněncům v době a ve množství, jež určí ministerstvo pro zásobování lidu, po případě s jeho zmocněním zemská správa politická. Dodati má ve-

škery přebytky sklizně, pokud mu nebudou ponechány dle podrobnějších předpisů vydaných v základě § 5.

Státní obilní ústav jest povinen zabavené plodiny převzít, pokud vyhovují předpisům v té věci vydaným. Právní jednání těmto ustanovením odporující jsou neplatná.

Evidence zásob.

§ 9.

Ministr pro zásobování lidu jest zmocněn, aby vydal podrobnější předpisy o evidenci zabavených plodin a výrobků, jakož i aby dle potřeby nařídil soupis těchto zásob.

Výmlat, sklad, semletí a doprava.

§ 10.

Kdo má, uschovává neb vyrábí mlátičí stroje, ruční mlátičky, žentoury, mlátičky s žentourovým pohonem, čistící a třídící stroje, dále k pohonu mlátiček užívané parní lokomobily i benzinové, vztážmo benzolové lokomobily, neb obchoduje jimi, jest povinen tyto stroje na vyzvání zemské politické správy neb — s jejím zmocněním — okresního (župního) obilního úřadu, uvésti je neprodleně na svůj náklad do stavu k provozování způsobilého a je okresnímu (župnímu) úřadu neb místu, jím označenému, přechodně neb na celou dobu mlácení za přiměřenou náhradu, kterou stanoví okresní správa politická, v druhé instanci zemská správa politická, zapůjčiti. Okresní obilní úřad může dle potřeby zaříditi, aby stroje v odst. 1. označené uvedeny byly na útraty držitele do náležitého stavu.

§ 11.

Mlýny a podniky, zpracující olejnaté plodiny, jsou na vyzvání Státního obilního ústavu povinny uschovávati zabavené plodiny a je zpracovávati. Náhradu za to stanoví ministerstvo pro zásobování lidu.

V případě potřeby může ministerstvo pro zásobování lidu zabráti a používatí mlýny, jakož i za současného vyzvání ministerstva obchodu zabráti a používatí podniky, zpracující olejnaté plodiny, k uschování a zpracování zabavených plodin a výrobků za přiměřenou náhradu, o níž rozhodne ministerstvo pro zásobování lidu, po případě s jeho zmocněním zemská správa politická.

Držitelé předmětů v §§ 10 a 11 zmíněných jsou povinni úředním zmocněncům neb zmocněncům Státního obilního ústavu kdykoliv poskytnouti přístup do místností a podniků, dovoliti prohlídku jich a dáti potřebná vysvětlení.

§ 12.

Zemská správa politická a se zmocněním jejím okresní (župní) obilní úřad mohou v případě potřeby požadovati a zabráti skladní, sušárenské a jinaké vhodné místnosti pro uschování zabavených plodin a výrobků, a to buď trvale neb dočasně. Náhradu za to určí, neshodnou-li se strany, zemská správa politická.

§ 13.

Majiteli nákladního povozu s potahem neb bez potahu, neb majiteli zvířete, hodícího se k dopravě břemen, může okresním (župním) obilním úřadem býti uloženo dodati je uvnitř téhož politického okresu (župy) nebo do nejbližší stanice nakládací nebo do nejbližšího mlýna za odměnu, již stanoví okresní, v II. instanci zemská správa politická, s přiměřenou výstrojí státu pro dopravní práce, jež vyplývají z provádění tohoto nařízení neb nařízení na jeho základě vydaných. Politická správa okresní může též určit osobu, která při nákladním povozu nebo zvířeti, jež mají se dodati, má konati službu průvodčího, vozky nebo vůdce soumara.

Ustanovení v prvním odstavci tohoto paragrafu vztahují se obdobně na obsluhu při dodání silostrojů (§ 10).

§ 14.

Podniky, dodávající uhlí a benzin, jsou povinny příkazy ministerstva veřejných prací neb jeho orgánů o dodávce těchto předmětů pro výmlat přesně dle úředního příkazu a dalších pokynů provést a podati o tom nařízené zprávy a výkazy ministerstvu pro zásobování lidu a veřejných prací neb jich orgánům.

§ 15.

Železnice neb plavební podniky smějí přimouti zásilky zabavených plodin a jich výrobků, jakož i zásilky semene jetele a vojtěšky i chmele k dopravě pouze tehdy, je-li připojeno k dopravním dokladům pro každou zásilku dopravní osvědčení. Železniční a plavební zaměstnanci jsou odpovědní za zachování tohoto předpisu.

Byla-li zásilka k dopravě odevzdána bez dopravního osvědčení, nechť stanice určení oznámí to ihned (telegraficky) příslušnému okresnímu (župnímu) obilnímu úřadu. Neoznámí-li tento do tří dnů po přijetí oznámení své opatření stanici určení, může býti zásilka vydána adresátovi na nákladním listu uvedenému. Vyhotovovati osvědčení dopravní jest zásadně oprávněn Státní (zemský) obilní ústav. Okresní (župní) obilní úřady smějí vyhotovovati osvědčení dopravní jen pokud, pokud jde o dopravu v témže politickém okresu (župě).

Dopravního osvědčení jest zapotřebí pro zásilky takové také tehdy, když doprava děje se po nápravě (automobilem neb povozem) z jednoho politického (na Slovensku slúžnovského) okresu do druhého.

Zevrubnější ustanovení o postupu, jehož nutno šetřiti, a vzor osvědčení vydá Státní obilní ústav se schválením ministerstva pro zásobování lidu.

Předcházející ustanovení platí i pro zásilky vojenské správy.

Ustanovení o trestech a řízení správním.

§ 16.

Vězením a na území někdy uherském uzamčením od jednoho týdne do tří měsíců buď potrestán:

1. kdo zúmyslně poškodí, zničí, odstraní, nebo neprávem zpracuje, zkrmí nebo zcizí zabavené plodiny neb výrobky (§§ 1 a 2);

2. kdo zabavené plodiny (§§ 1 a 2), přenechané jako osev neb k tomu účelu nabyté, zúmyslně k účelu vytčenému nepoužije;

3. železniční neb plavební zaměstnanec, jenž vědomě přijme k dopravě zásilku zabavených plodin neb výrobků (§§ 1 a 2) bez platného dopravního osvědčení, neb kdo jinak zúmyslně neb vědomě spolupůsobí při dopravě zásilek, jež nejsou kryty dopravními osvědčeními;

4. držitel mlýna, který ve smlouvě neb jinak z příkazu (§ 11) semílá, uschovává anebo jinak zpracuje obilí neb luštěniny pro Státní obilní ústav, přijme-li k semletí nebo jinému zpracování na vlastní nebo cizí účet obilí, luštěniny neb mlýnské výrobky Státním obilním ústavem jemu nedodané;

5. kdo neprávem zabere neb jinak si присvojí uhlí neb benzin (benzol), určené pro výmlat, neb užije věci těch k jiným účelům.

Kromě trestu vězení (uzamčení) lze uložit pokutu peněžitou od 50—2000 Kč.

Kdo proviní se činy uvedenými u zásob, jichž hodnota převyšuje 500 Kč, buď potrestán vězením (uzamčením) od jednoho měsíce do šesti měsíců. Kromě trestu vězení (uzamčení) lze uložit pokutu od 500 do 20.000 Kč.

§ 17.

Pokutou od 20—20.000 Kč nebo vězením (na území někdy uherském uzamčením) od 24 hodin do tří měsíců buď trestán:

1. kdo úmyslně nabude nebo sprostředkuje nabytí zabavených plodin a výrobků (§§ 1 a 2) od něho, kdo není oprávněn je zciziti;

2. kdo neomluviv se náležitě neučiní údajůžádaných ohledně osevní plochy, při evidenci (sopisu) zásob nebo revisi jich, kdo zdráhá se zodpovědět otázky jemu dané, neb zodpoví je nesprávně;

3. kdo odpírá zmocněncům úředním nebo Státního obilního ústavu vstup do svého podniku, svých zásobáren neb jiných místností, nedovolí nahlédnouti ve své hospodářské neb obchodní záznamy neb odepře dáti žádané vysvětlení neb vysvětlí nesprávně;

4. kdo spolupůsobí při evidenci (sopisu) zásob neb jich revisi a neprávem prozradí seznámé soukromé poměry neb obchodní tajemství držitele zásob;

5. zmocněnec neb komisionář Státního obilního ústavu, držitel mlýna nebo jiného průmyslového neb živnostenského podniku, jenž povinnosti na něho přenesené poruší neb jich nedbá, anebo kdo o své újmě bez příkazu Státního obilního ústavu disponuje zabavenými plodinami neb výrobky z nich;

6. držitel, ředitel neb zodpovědný zřízenec podniku dodávajícího uhlí neb benzin (benzol) na výmlat, nepodá-li vůbec neb včas nařazené zprávy a výkazy (§ 14) nebo zdržuje-li bezdůvodně dodávku neb vůbec neplní-li úřední příkazy (§ 14).

§ 18.

Všecky jiné přestupky tohoto nařízení vládního nebo předpisů, na základě jeho vydaných, buďtež trestány pokutou od 10 Kč do 10.000 Kč nebo vězením (na území někdy uherským uzamčením) do 6 neděl, za přitěžujících okolností však pokutou až do 20.000 Kč nebo vězením (uzamčením) do 3 měsíců.

§ 19.

Trestání přestupků §§ 16—18 přísluší okresním politickým úřadům, na území někdy uherským administrativní vrchnosti policejní, pokud čin nezakládá skutkovou povahu soudně trestného činu.

O řízení a právu odvolacím ve věcech trestních platí dosavadní předpisy.

§ 20.

Při odsouzení dle § 16, bod 1., 3., 4., 5., § 17, bod 1., 3., 5., a § 18 lze nalézt na ztrátu živnostenského oprávnění.

§ 21.

Zemědělcům, kteří byli odsouzeni dle § 16, bod 1., 2., § 17, bod 3., a § 18, může zemská politická správa odejmouti právo živiti se obilím, luštěninami, resp. olejnatými plodinami vlastní sklizně (§ 5, bod 1.). Stížnost na to jde na ministerstvo pro zásobování lidu.

§ 22.

Politický okresní úřad (administrativní úřad policejní), ukládá trest podle §§ 16—18, může v nálezu vyřknouti, že předměty (§§ 1 a 2), na něž se trestný čin vztahuje, nebo výrobky z nich získané neb výtěžek z těchto předmětů (výrobků) propadá ve prospěch státu.

Jedná-li se o čin zřejmě protizákonný, na něž jest ustanoven trest podle §§ 16—18, může politická správa okresní bez ohledu na to, je-li proti určité osobě zavedeno trestní řízení, vyřknouti propad. Politické okresní, státní policejní úřady (administrativní vrchnost policejní), dále okresní (župní) obilní úřady mohou k zajištění propadlých předmětů, výrobků z nich neb výtěžků za ně získaných učiniti potřebná zajišťovací opatření.

§ 23.

Zajištěné předměty (výrobky) mohou, vznikají-li uschová tím náklady, nebo je-li tu nebezpečí zkázy neb zhoršení, býti úřadem zajištění provádějším zcizeny ještě před prohlášením propadu. Propadlých předmětů neb výtěžků z nich použije státní správa k zásobení obyvatelstva dle předpisů, jež o tom vydá ministerstvo pro zásobování lidu.

§ 24.

Z rozhodnutí a opatření, vydaných politickým okresním neb okresním (župním) obilním úřadem nebo státním policejním úřadem, pokud v tomto nařízení není výslovně stanoveno jinak, právo odvolací nepřisluší. Pouze v případech zvláštního zřetele hodných může ministerstvo pro zásobování lidu prominouti propadnutí zásob.

§ 25.

Působnost, jež podle tohoto nařízení přísluší zemské politické správě, obstarávají na Slovensku Hospodářský úřad pro Slovensko a v území Podkarpatské Rusi Zemský hospodářský úřad pro Podkarpatskou Rus. Pro Hlučinsko obstarává tyto úkoly zemská politická správa v Opavě.

Závěrečná ustanovení.

§ 26.

Obce jsou povinny spolupůsobiti při provádění tohoto nařízení, jakož i dalších nařízení na základě jeho vydaných. O součinnosti této, jakož i o povinnosti k součinnosti třetích osob při hospodaření zabavenými plodinami a výrobky z nich získanými vydány budou podrobnější předpisy.

§ 27.

Výkonem tohoto nařízení pověřuje se ministr pro zásobování lidu.

O hospodaření oleji vydá se zvláštní vládní nařízení.

§ 28.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Tou dobou pozbývají platnosti potud, pokud s nařízením tímto jsou v rozporu, po případě dle tohoto nařízení pozměňují a doplňují se veškerá nařízení, jež vztahují se na hospodaření zabavnými plodinami a výrobky, pak na obchod jetelovým semenem, vojtěškou a chmelem (§§ 1—3).

Zrušují se: nařízení vlády ze dne 7. listopadu 1919, č. 588 Sb. z. a n., o uvolnění obchodu kukuřicí; nařízení ze dne 21. května 1919, č. 264 Sb. z. a n., o uvolnění obchodu olejnatými plodinami;

nařízení vlády ze dne 23. března 1920, č. 169 Sb. z. a n., jímž mění se nařízení ze dne 27. června 1919, č. 354 Sb. z. a n., o obchodu obilím a mlýnskými výrobky.

Tusar v. r.

Dr. Meissner v. r.,

jako ministr spravedlnosti a v zastoupení nepřítomného ministra sociální péče.

Johanis v. r.

Dr. Engliš v. r.

Stříbrný v. r.

Habrmann v. r.

Dr. Vrbenský v. r.

Dr. Hotowetz v. r.

Dr. Dérer v. r.